

25 aastat isatalus loodusturismi arendanud Aivar Ruukel on tuli hingeline haabjakultuuri hoidja.

Vanasti veeti suurvee ajal haabjaga kõik vajalik, ka heinad.

Soomaa haabjakultuur pürgib UNESCO üleilmsesse vaimse kultuuripärandi nimistusse

3. mail avati Suurejõe Rahvamajas pidulikult fotonäitus „Soomaa ühepuulootsik“, mis tutvustab sinise ühe vanima veesõiduki valmistamist ja kasutamist. Rändnäitus on osa projektist „Haabjas UNESCOsse!“, mille juhi haabjameister Aivar Ruukeli sõnutsi on ettevõtmise peaesmärk tagada järelkasv. „Meie suurim lootus on huvi äratamine lootsikuehituse vastu noorte meeste, aga miks mitte ka noorte naiste seas. Kui 20 aasta pärast oleks meil mõni noor ja hakkaja lootsikumeister, on eesmärk täidetud,“ sõnas Ruukel.

Soomaal mõeldakse sõna „lootsik“ all alati ühepuulootsikut. Sünonüümina on levinud haabjas, ühepuupaat, Vändra kandis ka

hingepüüdja, sest kitsa ja ümmarguse põhjaga veesõiduk nõuab head sõudmisoskust ning võib väärtuse korral kergesti ümber minna ja teilt hingege võtta. Näitus annab põhjaliku ülevaate, kuidas saab metsas sirguvast haavapuust ilma ühegi naela ja lisalauata haabjas. Räägib, kui oluline ja tänapäeval ka raske on sobiva puu leidmine, õigel ajal langetamine, selle õõnestamine, paadile kuju andmiseks tule ja vee abil parraste laialipainutamine. Samuti saab lugeda lugusid lootsikukultuuri ajaloost, tähtsusest ja kasutamisest nii vanasti kui tänapäeval.

Suurte ülejutuste poolest tuntud Soomaal on ühepuulootsik tänaseni liikumis- ja transpordivahendina kasutusel, olles suurvee

ajal sobilik sõiduriist. Tänapäeval kasutatakse neid kergeid ja liikuvaid paate enim turistidele elamusretkede korraldamiseks. Samas on haabjas muutunud omamoodi vaatamisväärsuseks ning Pärnu ja Viljandi maakondade piirile jääva Soomaa rahvuspargi üheks sümboliks.

Eesti maarahva liidu häälekandja ajaleht „Kaja“ jutustab oma 1934. a detsembrinumbris sellest, kuidas keeleteadlane Mihkel Veske ja ajakirjanik Anton Jürgenstein sõitsid ühepuulootsikul Torist Vändrase ja tagasi, sest Veske oli ühel keeleuurimise reisil soovinud külastada A. Jürgensteini isa talu Wändra-Piistal. Nii nad siis ühel ilusal kevadisel pühapäeval, kus puud juba lehes, lilled õitsemas ja linnud laulmas, sõitnudki hingepüüdjaga Pärnu jõge mööda pärivett alla Tori poole. Veske olnud sellest sõidust ja ümbritseva looduse ilust nii vaimustunud, et võtnud paberi ja pliiatsi ning kirjutanud sealsamas hingepüüdjas oma tuntuima luuletuse „Ilus oled, isamaa“. Hiljem viisistanud selle Karl August Hermann ja laul on tuntuks saanud pealkirja all „Mingem üles mägede!“.

Kuigi praegu on lootsikukultuur tänu viiele haabjameistrile ja kohalikule kogukonnale veel elujõuline, vabab Soomaa haabjatradsioon kaitset. Just seetõttu valmis Soomaa lootsikumeistreid ja -huvilisi ühendava MTÜ Eesti Haabjaseltsi juhtimisel taotlus kanda ühepuulootsik UNESCO nimistusse, kusjuures esimest korda Eestis võeti sihiks kiireloomulist kaitset vajava vaimse kultuuripärandi nimekirja.

Taotlus koostati käsikäes kohalike elanikega. Soomaa kogukonna liikme Sandra Urvaku sõnul aitaks UNESCO nimistusse jõudmine soomaalastel väärtustada iidset kultuuripärandit. „Argisele lootsikule sellise rahvusvahelise tähelepanu pööramine on toonud palju elevust, tõstnud meie inimeste eneseteadvust ja huvi oma kultuuripärandi vastu laiemaltki.“

UNESCO taotlus sisaldab Soomaa haabjakultuuri üksikasjalikku kaitsekorralduskava

Fotol on näha haavapuu õõnestamist ühes Soomaal toimunud haabjalaagris.

Fotod Aivar Ruukel, 2019

aastateks 2020–2023. Selle autori, MTÜ Rahvusliku Ehituse Seltsi eestvedaja ning haabjameistri Priit-Kalev Partsi sõnade järgi esindab Soomaa ühepuulootsik ürgset veesõiduki tüüpi, mis on ühtlasi inimkonna puidutehnoloogiline kõrgsaavutus. UNESCO vastus taotlusele peaks saabuma käesoleva aasta lõpuks.

Eestist kuuluvad UNESCO vaimse pärandi esindusnimekirja Kihnu kultuuriruum, laulu- ja tantsupidude traditsioon, Seto leelo ja Võromaa suitsusaunakombestik.

Fotonäitusega „Soomaa ühepuulootsik“ on võimalik tutvuda juunis Tori rahvamajas, juulis Tootsis Eesti turbamuseumis, augustis Kõpu külastuskeskuses, septembris Vändra raamatukogus, oktoobris Seljametsa rahvamajas ning novembris Suure-Jaanis Tervisekojas.

Igas näitusepaigas on väljapanek pisut erinev – lisaks piltidele on mõnes kohas võimalik näha ja katsuda haabjat ennast, teises kohas jälle vaadata lühifilme lootsikust ja selle ehitamisest.

Õie Kuusk

Näituse avasid selle idee autorid-koostajad: rahvuspargi kultuuripärandi spetsialist Sandra Urvak ja loodusturismi ettevõtja, loodusgiid, ühepuulootsikumeister Aivar Ruukel.

Kokkuvõtte aprillikuu volikogu istungist

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu I koosseisu 43. istung toimus 19. mail 2021. a Vändra Kultuurimajas.

- **Otsustati määrata Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvaks 21 liiget** ja moodustada vallavolikogu valimisteks üks valimisringkond, mille piiriks on Põhja-Pärnumaa vald;
- **Otsustati moodustada Põhja-Pärnumaa Valla Valimiskomisjon 5-liikmelisena**, mille esimees on vallasekretär Piret Müür ja liikmeteks Annika Sumre, Ulvi Schär, Maritta Sillandi, Julia Erm ning asendusliikmed Maire Argel ja Katrin Jaanson;
- **Otsustati tasuta võõrandada otsustuskorras Pärnu-Jaagupis Kelluka tn 3 asuvad garaažiboksid** senistele kasutajatele.
- **Anti luba Kangimaa OÜ ja FiberNet Invest Osaühingul omandada Põhja-Pärnumaa vallas Pitsalu külas asuv Kangimaa kinnisasi.**
- **Anti luba Serva Holding Osaühingul omandada Põhja-Pärnumaa vallas Kullimaa külas asuv Kalda kinnisasi.**
- **Võeti teadmiseks seirearuanne Põhja-Pärnumaa valla 2021. aasta eelarve täitmise kohta** seisuga 31.03.2021. a.
- **Lõpetati Põhja-Pärnumaa valla 2021. aasta lisaelarve I lugemine.** Parandusettepanekute tegemise aeg kuni 30. maini 2021. a kella 24.00-ni.
- **Tehti muudatus Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse struktuuris ja teenistuskohdade koosseisus**, millega kaotati ära kaks abivallavanema ametikohta.
- **Kinnitati Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse liikmete arvaks 6 liiget:** vallavanem ja viis valitsuse liiget.
- **Otsustati vabastada enne volituste tähtaja möödumist valitsuse liikme kohustustest Mait Talvoja ja nimetada valitsuse liikmeteks Tarvi Tasane, Kersti Tilk, Kerstin Sempelton ja Riina Kukk.**

Ülle Vapper

Volikogu esimees

e-mail: ylle.vapper@pparnumaa.ee

Videosalvestusi istungitest on võimalik vaadata valla kodulehelt aadressil: www.pparnumaa.ee

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse majandusosakond korraldab avaliku kirjaliku enampakkumise alljärgnevate korteriomandite müügiks:

- **Kooli tn 3-1, Tootsi alev, 2-toaline korter, üldpind 43,0 m², alghinnaga 2000 eurot;**
- **Kooli tn 2-1, Vändra alev, 2-toaline korter, üldpind 46,0 m², alghinnaga 3600eurot;**
- **Vana tn 43-5, Vändra alev, 2-toaline korter, üldpind 42,0 m², alghinnaga 4500 eurot.**

Enampakkumisel osalemiseks esitada pakkumine paberkanal, kinnises ümbrikus, hiljemalt 11. juuni 2021, kella 14.00-ks

Ümbrikule märkida sõnad "ENAMPAKKUMINE, MITTE AVADA ENNE: 11.06.2021 kell 14.10".

Pakkumises esitatakse vabas vormis avaldus enampakkumisel osalemiseks, milles märgitakse pakkuja nimi, isikukood ja elukoht, telefoninumber ja e-posti aadress (juriidilise isiku puhul juriidilise isiku nimi, registrikood, kontaktandmed ja asukoht) ning ostetava korteriomandi aadress ja avaldaja poolt pakutav ostuhind.

Pakkumine esitada Põhja-Pärnumaa vallamajja aadressil Pärnu-Paide mnt 2, 87701, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnumaa.

Pakkumised avatakse vallamaja saalis 11.06.2021 kell 14.10.

Pakutavate korteriomandite seisundi ja muude huvipakkuvate andmete kohta saab informatsiooni Tootsi Halduskeskusest, kontaktisik Riina Kukk, tel 528 0698 ning Vändrast, kontaktisik Toomas Sonts, tel 505 6343. Korteriiga on võimalik kohapeal tutvuda, leppides kontaktisikuga eelnevalt kokku aja.

Korteriomand müüakse isikule, kes on pakkunud alghinnast alates kõrgeima hinna, ja müügileping sõlmitakse notaris üksnes selle isikuga, kes on esitanud pakkumuse (ostja). Notaritasud maksab ostja.

1. juunist muutuvad valla raamatukogude avamisajad

Kohalikul omavalitsusel ja raamatukogudel soovitatakse raamatukogu teenuste arendamisel eeskujuks võtta „Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamise mudel“ (www.eru.lib.ee/index.php/raamatukogundus/dokumendid/21-sajandi-raamatukogu) Selle dokumendi kriteeriumis 4.1 on kirjas - „Raamatukogus on piisav arv töötajaid kvaliteetse teenuse osutamiseks eeskujulikul tasemel, kui raamatukogus on vähemalt üks töökoht 1000 elaniku kohta.“

Kuna üks Põhja-Pärnumaa Raamatukogu raamatukoguhoidja lahkub töölt, siis on meil raamatukogus sellest tulenevalt mitmed muutused.

Meie vallas olid Kaisma, Pärnjõe ja Vihtra raamatukoguhoidjad tööl suurema koormusega, kui teeninduspiirkonna elanike arv nõudis. See oli seepärast, et kui 2019. aastal Põhja-Pärnumaa Raamatukogu loodi ja panime paika ametikohtade suurus, töötajad palgas ei kaotaks.

Praegu on võimalik vabanenud töökoha arvelt raamatukoguhoidjate ametikohad viia vastavusse teeninduspiirkonna elanike arvuga ja võimaldada töötajatele täiskohaga tööd, säilitades vastavalt „Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamise mudelile“ eeskujulikkust taset kvaliteetse teenuse pakkumisel.

Toimuvad järgmised muudatused: Pärnjõe, Kaisma ja Vihtra haruraamatukogud on endise 4 avamispäeva asemel avatud kolmel päeval. Vabandan inimeste ees, keda häirib raamatukogude avamispäevade vähenemine, kuid pean mõistlikuks asutuse ressursse otstarbekalt kasutada. Senine Kaisma raamatukoguhoidja Sirje Sõnajalg teenindab Kaisma ja Pärnjõe haruraamatukogudes. Senine Pärnjõe raamatukoguhoidja Epp Kont hakkab teenindama Vihtra ja Suurejõe haruraamatukogudes ning senine Vihtra raamatukoguhoidja Katrin Ilbi asub tööle Vändra raamatukogusse. Direktor Monika Jõemaa töötab kolmapäeviti Pärnjõe haruraamatukogus ja septembrist kuni maini teisipäeviti Suurejõe haruraamatukogus.

Muutub ka see, et juunis, juulis ja augustis on Vändra ja Pärnu-Jaagupi raamatukogud lõunapausiks suletud kell 12.00-12.30.

Kui keegi soovib raamatute toomist koju, sest ise tervise pärast kodust välja ei pääse, palun andke endast teada – organiseerime teile koduteenuse. Minu telefoni number on 5884 4686 ja e-post monika.joemaa@pparnumaa.ee.

Monika Jõemaa

Põhja-Pärnumaa raamatukogu direktor

- Suurejõe haruraamatukogu on avatud 1. septembrist kuni 31. maini esmaspäeval, teisipäeval ja kolmapäeval kell 10.00-12.00 ja 12.30-15.00. Raamatukogu on suletud neljapäeval, reedel, laupäeval ja pühapäeval. Juunis, juulis ja augustis on raamatukogu avatud esmaspäeval ja kolmapäeval kell 10.00-12.00 ja 12.30-15.00, suletud teisipäeval, neljapäeval, reedel, laupäeval ja pühapäeval. Töötajate puhkuse ajal on raamatukogu suletud.
- Kaisma haruraamatukogu on avatud teisipäeval ja kolmapäeval kell 10.00-12.30 ja 13.00-17.00. Reedel on raamatukogu avatud kell 10.00-13.00. Raamatukogu on suletud esmaspäeval, neljapäeval, laupäeval ja pühapäeval ning töötaja puhkuse ajaks.
- Pärnjõe haruraamatukogu on avatud esmaspäeval ja neljapäeval kell 9.00-12.30 ja 13.00-18.00 ja kolmapäeval kell 12.00-17.00. Raamatukogu on suletud teisipäeval, reedel, laupäeval ja pühapäeval ning töötajate puhkuse ajal.
- Vihtra haruraamatukogu on avatud teisipäeval, neljapäeval kell 11.00-13.00 ja 13.30-18.00 ning reedel kell 10.00-13.00 ja 13.30-17.00. Raamatukogu on suletud esmaspäeval, kolmapäeval, laupäeval ja pühapäeval ning töötaja puhkuse ajal.
- Põhja-Pärnumaa Raamatukogu Vändras on avatud esmaspäevast reedeni kell 10.00-18.00, laupäeval kell 10.00-15.00. Suletud pühapäeval. Juunis, juulis ja augustis on raamatukogu avatud esmaspäevast reedeni kell 10.00-12.00 ja 12.30-18.00 ning suletud laupäeval ja pühapäeval.
- Pärnu-Jaagupi haruraamatukogu on avatud esmaspäevast reedeni kell 10.00-18.00, pühapäeval kell 11.00-16.00. Suletud laupäeval. Juunis, juulis ja augustis on raamatukogu avatud esmaspäevast reedeni kell 10.00-12.00 ja 12.30-18.00 ning suletud laupäeval ja pühapäeval.

TÖÖTAJATE PUHKUSTE AJAKS ON RAAMATUKOGUD SULETUD JÄRGNEVALT:

- SUUREJÕE HARURAAMATUKOGU suletud 01.07-25.07 ja 02.08.-11.08;
- KAISMA HARURAAMATUKOGU suletud 28.06-11.07 ja 26.07.-15.08;
- VIHTRA HARURAAMATUKOGU suletud 01.07-25.07 ja 02.08.-11.08;
- VÕIDULA HARURAAMATUKOGU suletud 20.07.-05.08 ja 13.09-30.09;
- TOOTSI HARURAAMATUKOGU suletud 21.06.-06.07 ja 02.08.-23.08;
- PÄRNJÕE HARURAAMATUKOGU suletud 28.06-11.07 ja 26.07.-15.08;
- LIBATSE HARURAAMATUKOGU suletud 05.07-23.08;
- VAHENURME HARURAAMATUKOGU suletud 14.06 -20.06, 12.07-15.08 ja 23.08-05.09.

Koerte pidamisest vallas

Viimastel kuudel on meie vallas oluliselt tõusnud koerte rünnakute arv. Seda nii inimeste kui teiste koerte suhtes ja nii alevites kui ka külates. Muutunud olukorras, kus reisimist on tulnud piirata, liiguvad inimesed rohkem ringi jalgsi ja mida suvele lähemale, seda rohkem ka jalgratastel. Tõenäoliselt satutakse ümbruskonnas ka sellistele teedele, kus varem on olnud jalgsi ja rattaga liikumisi harva. Teedeäärsetel kinnistuomanikel, kes peavad koeri kinnistul lahtiselt, pole see varem probleeme tekitanud. Nüüd tuleb aga arvestada sellega, et lahtised koerad ei ründaks teedel liikujaid. Kui seda ei suudeta tagada, siis tuleb hoida koera aias.

Põhja-Pärnumaa Vallavolikogu poolt vastu võetud „Koerte, kasside ning muude loomade pidamise eeskiri“ näeb ette, et avalikus kohas loomaga liikudes tuleb tagada inimeste ja teiste loomade ohutus. Looma võib avalikus kohas jalutusrihma otsast vabastada või transpordivahendist välja lasta juhul, kui läheduses ei viibi inimesi ja teisi loomi või selleks spetsiaalselt kohandatud alal ning on tagatud, et isik suudab looma lahti päästmisel hoida tema käitumist kontrolli all. Seda tuleb

arvestada kõigil koerapidajatel, nii neil, kes hoiavad oma koeri oma kinnistul lahtiselt, kui ka neil, kes käivad avalikus kohas koeraga jalutamas. Kui koeromanik ei ole jalutades suuteline hoidma oma koera rihma otsas kontrolli alla, tuleb koeral ohutuse tagamiseks kanda suukorvi. Sama eeskiri näeb ka ette, et looma pidamisel on keelatud lasta loomadel reostada trepikodasid, hoove, tänavaid ja muid avalikke kohti või teistele isikutele kuuluvaid erakinnistuid. Seega tuleb oma lemmiklooma järelt alati ka ise koristada.

Eeskirjas sätestatud nõuete rikkumisel kohaldatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse, loomakaitseseaduse, loomatauditõrjeseaduse, karistusseadustiku üldosa ja väärtomenetluse seadustiku sätteid. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 663 Koerte ja kasside pidamise eeskirjade rikkumine, kui see ettevaatamatusest põhjustas varalise kahju või inimesele tervisekahjustuse, karistatakse rahaträhviga kuni 200 trahviühikut. Üks trahviühik võrdub 4.00 euroga.

Seega, kui võõras koer ründab sind või sinu looma avalikus kohas või sinu oma territooriumil, saab selle koera omanikku

võtta vastutusele väärtekorras kohaliku omavalitsuse kehtestatud kasside ja koerte pidamise eeskirja alusel ning eeldusel, et rikkumisega kaasnes kahju tekkimine või tervisekahjustus inimesele.

Et tagada rikkujate vastutusele võtmine, tuleb avaldus esitada politseile, milles tuleks märkida kõik olulised asjaolud ja informatsioon: sündmuse toimumise koht ja aeg ning võimalikult täpne kirjeldus, asjaosaliste nimed ja muud teadaolevad kontaktandmed (võimalusel ka sind või sinu looma rünnanud koera omaniku andmed), sündmuse täpne kirjeldus ning tunnistajate olemasolul ka tunnistajate andmed. Kindlasti tuleb tekitatud vigastuste (nii inimesele kui loomale) osas pöörduda arsti poole nii õigeaegse ravi kui arstitõendi saamiseks. Arstitõend on abiks ka edaspidi, kui tekib vajadus kahjude väljanõudmiseks.

Kellegi karistamine ei ole eesmärk omaette, aga selleks, et selliseid koerte rünnakuid ei toimuks, on meie kõigi huvides siiski mõistlik hoida oma koerad kontrolli all ja tagada ohutu liikumine meie kõigile.

Kersti Tammiksaar
keskkonnaspetsialist

Jüripäeva matkamäng

Aprillikuu lähenedes oli Kultuurimajas üha enam kuulda sõnapaari Jüripäev ja matkamäng. Mida lähemale tuli kuupäev, seda sügavamaks muutus murekorts kulmude vahel, sest piirangud ei lubanud tavapärasel matka korraldada.

Kui tihti on nii, et igale lahendusele leitakse kiiresti probleem, siis seekord oli vastupidi. Probleemile tuli lahendus ise koju kätte.

Lahenduse pakkus välja kultuurimaja hea sõber Margit Kadak. Kui me peaksime tegema Kultuurimaja Sõber TOP 10ne, siis Margitile kuuluks seal kohe kindlasti 2. koht. Esimese koha võiks isegi vabaks jätta esialgu ja selle täitmiseks konkursi korraldada.

Niisiis astus meie kontorist läbi Margit, kes küsis, miks me ei võiks Navicupi kasutada. Kuna meie polnud kuulnudki, mis loom see on, hakkasime kiiresti asja uurima, sest targa inimese nõu tasub alati kuulda võtta.

Tuli välja, et see on üks tore rakendus, mis aitab just sedasorti mängu virtuaalses keskkonnas luua ja looduses rakendada. Nüüd algas töö Navicupi võimalustega tutvumise, marsruudi ja küsimuste-vastuste otsimise ning leidmisega.

Ja siis saabuski see pidulik hetk, kui oli aeg tehtut katsetada. Katsejäresteks olime loomulikult meie ise. Päev ja kellaaeg kokku lepitud, hommikune soojendus tehtud ja energiabatoonid söödud, välisvaatlejadki kohale kutsutud, olime nii kehalt kui vaimult valmis kümnekilomeetrisele teekonnale asuma.

Aga nagu spordis ikka, esimene katse alati ei õnnestu. Meie suureks kurvastuseks ei olnud Navicupi meeskond oma tööd nii hästi teinud ja ligipääs rakendusele ei jõudnud õigeks ajaks kohale.

Teiseks katseks ei olnud me võibolla nii hästi valmistunud, aga see-eest olime seekord täies koosseisus ja kogu kollektiiv oli esindatud. Ka varustus oli erinev. Katsetamisel olid nii nuputelefon, nutitelefon ilma internetita, nutitelefon mobiilse internetiga ja läptop.

Esmalt suunas rakendus meid parki, kus õigele punktile lähenedes hüppas ekraanile küsimus. Kui tavamängija oleks pidanud hakama väikeseid, värskelt istutatud ja toetatud puid lugema, siis meie lugesime sõrmedel kokku, mitu puud me siis õigupoolest eelmisel aastal parki istutasime. Vastus oli – 18 või 17, sest 1 puu ei läinud kasvama.

Edasi viis rada Väandra ümbruses ja alevis sellistesse kohtadesse, kuhu mõnel meist varem kunagi asja pole olnud. Üllatusi jagus

tervele teekonnale palju ning ikka ja jälle kerkis mõne asjaosalise suule imestav-imetlev küsimus, kas me oleme ikka Väandras. Kuna ilm oli ilus ja paljud inimesed kodude ümbruses toimetamas, jäi meie kuueliikmeline seltskond neile ka silma. Ütlesime, et oleme vaatlemas ja imetlemas inimeste kodusid.

Meiega oli kaasas ka ekstra rõõmus taksi-koer Kusti, kes kõik võõrad koerad ja kassid meist eemal hoidis ja rihma teises otsas Mia Sandra, kes erapooletu nõuandjana kaasa mängis. Sellega seoses meenub, et prügikaste on alevis natuke vähe, sest kilekotikest Kusti poolt pakutuga tuli ikka mitu aega kaasas kanda.

Vahepeal sattus ette Grossi pood, aga sellest polnud midagi, sest mäng ei olnud aja peale ja pärast lühikest vaidlust läks kõigi rõõmuks jäätiste järele meie kollektiivi kõrgeim-palgalisem.

Vaidlemist jagus ka mõne küsimuse vastusevariantide üle. Katsetamine oli ennast õigustanud, sest nii mõndagi sai korrigeeritud. Punkte, mida läbida, oli kümme. Peale seitsmendat punkti ei tundnud väsimuse märke ainult Kusti. Tema teekond oli veel kõigist pikem, sest kordamööda oli vaja temaga mööda võsaside metsloomade jälgi taga ajada.

Kokkuvõttes selgus katse tulemusena, et see on üks tore rakendus, mida edaspidigi

sündmuste korraldamisel kasutada. Rada ja küsimused olid sobivad erinevast soost ja vanusest inimestele. Et nuputelefon on suurepärane vahend sõbrale helistamiseks, kui ise vastust ei tea. Et nutitelefon on sellisel teekonnal nutikas vaid siis, kui sul on lähedal mobiilse internetiga sõber, kes jagab sulle netti. Ja et täies koosseisus kollektiiviga majast välja loodusesse minek võiks olla kohustuslik vähemalt iga kuu.

Tegelikult oli aga see, et mängu välja kuulutamise päeval läks külmaks ja vihmaseks. Ja kuigi rada oli võimalik läbida terve nädal, jäi kõikide punktide läbijaid oodatust veidi vähemaks. Kokku osales matkamängul 26 võistkonda. Samuti esines mõningaid tõrkeid rakenduse kasutamisel.

Seda suurem on meie tunnustus neile, kes seda tegid! Aitäh!

Ja palju õnne Lea Toom ning Arti Västriku, teie olete Jüripäeva matkamängu 2021 võitjad! Auhinnaks on kaks priipäaset Väandra Kinno vabalt valitud seansile selle aasta lõpuni.

Kes on Navicup rakenduse juba telefoni tõmmanud, ei peaks seda ära kustutama, sest kavatsesime seda kasutada juba 8. augustil Väandra Kohvikute Päeval.

**Uute kohtumisteni!
Väandra Kultuurimaja**

Kui oled hädas võlgade ja mõistliku majandamisega, võta ühendust!

Kui vajad abi

- kohustustest ülevaate saamises
- eraisiku pankrotiavalduse koostamises
- võlgade ümberkujundamises
- võlgade ennetamises
- täitemenetluse raames arestitud vara tagasivõitmises
- avalduse esitamiseks kohtutäiturile sissetuleku tagastamiseks
- kohtumenetlusaegse elatisabi ning täitemenetlusaegse elatisabi taotlemises
- maksekäsu kiirmenetluse käigus vastuväite esitamises, määruskaebuse esitamises
- aegumiste taotlemises
- läbirääkimistel sissenõudjatega/kreeditoridega
- pere eelarve koostamises

Ära jää oma muredega ükski, vaid võta ühendust võlanõustajaga või oma piirkonna sotsiaaltöötajaga!

Aitame Sul leida lahendusi ning koostame tegevusplaani, mille abil saad oma rahaasjad jälle korda.

Põhja-Pärnumaa vallas on kliendile võlanõustamise teenus tasuta!

MTÜ Pesapuu

Telefon: 44 60677

E-post: mtupesapuu@gmail.com

Eestimaa Talupidajate Keskliit ootab esitama kandidaate Parima Talu konkursile

Pea kolmekümneaastase traditsiooniga parima talu valimise konkurss toimub ka sel aastal. Talunikke oodatakse oma kandidatuuri üles seadma kuni 20. juunini.

„Peretalud on Eesti põllumajanduse selgrooks ning väga olulisel kohal kogu maaelu edendamisel,“ ütles Taluliidu tegevjuht Kerli Ats. „Parima talu konkurss on hea võimalus seda teadvustada ja hinnata,“ lisab Ats ning kutsub üles talupidajaid oma kandidatuuri esitama. „Konkursile võib esitada ka oma naabri või mõne muu talu, mis on avalduse täitjale silma paistnud,“ täiendab ta. „Oluline on, et tublid talupidajad ei jääks märkamata.“

Ka eelmise aasta võitja, Möldri talu peremees Jüri Laur soovib igal juhul kandideerida. „Kaotada ei ole ju midagi, ainult võita,“ ütleb ta ning lisab, et selleaastane parima talu tiitel on nende talule olnud suur tunnustus. „Olen sellest väga meelitatud. Parima talu tiitel on motiveerinud mind veel enam maaeluga edasi tegelema, investeerima oma tegemistesse ja uusi projekte ellu viima. Lisaks on see tiitel andnud mulle positiivset lisareklaami, tänu millele on minu kaubamüük lihtsam ja parem,“ ütleb ta.

Nii nagu eelnevatelgi kordadel oodatakse talusid kandideerima kolme kategooriasse: parim tootmistalu, parim alternatiivtalun ning parim noortalun. Kandideerida saab kuni 20. juunini.

Parimad talud kuulutatakse välja sügisel ning seda valitakse tänavu juba 28. korda. Parima talu konkursi põhitoetajaks on Maaelu Edendamise Sihtasutus. Auhinnafondi panustavad Kalev Spa Hotell ja Veekeskus, Postimees Maa Elu, Maaleht ja Alexela.

Lisainfo:

Kerli Ats

Tel: +372 5647 5660

E-mail: kerli@taluliit.ee

Eestimaa Talupidajate Keskliit

Aiandusseltsi tegevusest

Väandra Aiandusseltsi nimekirjas on hetkel viiskümmend viis liiget.

Ootame seltsi liikmeid üldkoosolekule, mis toimub kolmapäeval, 9. juunil 2021 algusega kell viis. Kui koroonaapiirangud on selleks ajaks leevenenud, siis toimub koosolek raamatukogu kaminasaalis, kui aga mitte, siis viime koosoleku läbi kultuuripargis. Koosolekul anname ülevaate aiandusseltsi eelmise aasta tegevusest ja seltsi rahalisest seisust. Kuna seltsi praeguse juhatuse kolmeaastane tööperiood on lõppenud, siis toimub seltsile uue juhatuse valimine. Ootame väga nooremaid aiandushuvilisi, kes oleksid nõus aega ja haid mõtteid seltsi tegevusse panustama.

Lühiloenguga viinapuudest esineb Harri Poom, kes tutvustab oma hiljuti ilmunud viinapuude raamatut, mida on võimalik kohapeal ka osta.

Pildimeenutuse 2015. aastal toimunud Ahvenamaa reisist, millel osales grupp meie seltsi liikmeid, teeb Silvi Aas. Silvi pakub vaatamiseks ka pilte aialilledest ja meie metsades levinud seentest.

Lõpuks arutame läbi ja kinnitame Aiandusseltsi tegevuskava eelolevaks aastaks ning **kogume käesoleva aasta liikmemaksu.**

Eelinfo korras teavitame, et kavas on kaks ühepäevast reisi, mida kavandasime juba eelmiseks aastaks. Plaanime külastada Jõgevamaal asuvat Endla Riiklikku Looduskaitseala ja tutvuda põhjalikult Tõrva linna ja selle ümbrusega.

Loodame väga koroonaapiirangute leevenemist ja tegusat aiandusaastat.

Reet Eesmäe ja Pilvi Perner

Eksamite Infosüsteemi teateid saab edaspidi mugavalt mobiilirakenduse kaudu

Alates maikuust on Haridus- ja Noorteameti hallatav Eksamite Infosüsteem (EIS) liidestatud StateOS rakendusega. See võimaldab äpi laadimisel saada oma telefoni erinevaid süsteemist saadetavaid teateid – näiteks eksamile registreerimise kinnitusi, riigieksamite soorituskohta või eksamitulemuste teateid. Äpi kasutamine on tasuta.

Testide ja hindamise osakonna juhataja Aimi Püüa toob välja, et uus lahendus tagab selle, et keegi ei jää vajalikust infost ilma. „Sageli ei leia inimesed infosüsteemi saadetud e-kirju, sest need võivad minna näiteks rämpsposti ning eksaminand ei tea, kuhu ta peab eksamit tegema minema või et kodakondsuseksami tulemus on juba süsteemi lisatud,“ toob Püüa välja uue rakenduse eeliseid ning soovib EISi kasutajatel see oma nutitelefoniga paigaldada.

StateOS juht Riho Oks sõnab, et rakendus edastab personaalseid teavitusi riigi-, era- ja kolmandalt sektorilt. „Maailmas on paljud suured innovaatilised ettevõtmised alguse saanud just hariduse valdkonnast. Koostöös Harnoga anname ühiselt panuse isikukeskse e-ühiskonna ja selle teenuste tekkele,“ loodab Oks.

Mobiiltelefoni Eksamite Infosüsteemi teavituste saamiseks tuleb StateOS rakendus alla laadida AppStore'ist või GooglePlay poest, kus kasutaja peab oma isiku tuvastama Mobiil-ID või Smart-ID abil. Täiendavalt kasutajal midagi teha ei tule ning edaspidi jõuavad infosüsteemi teavitused kiirelt telefoni.

Lisainfo StateOS äpi ja Eksamite Infosüsteemi kohta.

Mari Annus
Kommunikatsiooniosakonna konsultant
5276159
press@harno.ee

Mini-minifirma S.Ära

Alustasime oma mini-minifirmaga kooliaasta alguses. Idee valmistada kehakoorijat töötasime välja ÄriSädeme võistlusel ja edasi töötasime juba majandustundides. Lõpuks jõudsimme nii kaugele, et tegime oma toote päriselt valmis ning meie juhendaja, õpetaja Silja Enok registreeris meid erinevatele võistlustele, koolitustele ja üritustele. Osalesime Pärnumaa miniettevõtjate võistlusel. Pidime tegema erinevaid asju, toodet katsetama, reklaamima, müüma ja võistluse finaalsiks pidime koostama oma firma aruande koos tiimiga, kuhu kuuluvad Säsil Schulz, Kättriin Järve, Miiia Marian Raudsepp ja Karoli Merdikes. Võistlus läks väga hästi. Oskasime veebiesinemisel vastata kõigile meile esitatud küsimustele. Lõpuks kutsuti meid tunnustamisüritusele, kus võitsime esikoha. Me oleme nüüd selle aasta Pärnumaa parim mini-minifirma!

S.Ära firma juht
Säsil Schulz

Pärnumaa Arenduskeskus Pärnumaa parim mini-minifirma 2020/2021 – MMF S.Ära

Parim õpilasfirma

Virtuaalkanalite vahendusel toimunud võistlusel selgitati välja käesoleva õppeaasta Pärnumaa parimad õpilasfirmad. Võistlustules oli 14 firmat neljast gümnaasiumist, Pärnumaa parimaks õpilasfirmaks sai korduvkasutatavaid õnnitluskaarte tootev Pärnu Sütevaka Humanitaargümnaasiumi õpilasfirma Insolito koosseisus Aurelia Pärtelson, Minni Toom ja Triinu Veider, juhendaja Elbe Metsatalu.

Taaskasutatud paberist vahetatavate lisalehtedega õnnitluskaardid pakuvad rõõmu mitmetele inimestele ega satu pärast esimest kasutamist prügikasti. Toodete müük toimub nii veebis kui kauplustes. Võistluse finaals osalenud Minni Toom on Vandra Gümnaasiumi õpilane. Õpilasfirma Insolito toodab korduvkasutatavaid õnnitluskaarte.

Sel aasta tuleb kevad teisiti

See aasta tuleb kevad teisiti, tiu-tiu! ja teisiti, see aasta teisiti, ja kevad teisiti ja tuleb teisiti, tiu-tiu! ja teisiti ja hoopis teisiti.

Nii ütleb Henrik Visnapuu oma luuletuses „Kolmas kiri Ingile“.

Ja tuligi teisiti see kevad sel aastal – meid lubati üle pika aja jälle kooli!

Mitte küll päris piiranguvabalt, aga siiski.

„Nagu laulupeol, majaesine kõik autosid täis,“ õhkas üks õpetaja tööle tultes.

Jõude pole meil keegi istunud ka enne kooli lubamist. Arvuti kaudu õpiti distantsilt pillilugusid, laule ja solfiteadmisi. Isegi maalid/joonistused ning muud kunstitööd said valmis.

Selleks toimusid kunstitunnid hübriid-õppena – osad lapsed individuaalselt koha peal, teised samal ajal läbi veebi ning õpetajad tegid lausa õppevideosid.

Esimeseks kevadekuulutajaks distantsis õpitu näitamiseks oli õpetaja Maarja õpilaste videokontsert „Laulan seal, kus saan“. Kuna koolimaja ei lubatud, lauldi tõesti seal, kus sai – koolimaja ukse ees trepil, vana lagunenud maja juures, koduaia või lausa tänaval.

Ei jäänud toimumata ka igakevadine kunstinäitus ja kunstitööde kaitsmine. Ikka teistmoodi.

Kui eelmisel aastal näitasid õpilased oma töid vaid Zoomi kaudu, siis sel kevadel panime raamatukogusse püsti lausa filmistuudio. Õpilased

astusid oma töödega ükshaaval kaamera ette, žürii nägi ja sai kogu toimuvat kommenteerida arvuti vahendusel. Ligi kahtunnisest kaitsmisest valmis lõpuks kokkuvõttev video kõigile nauditamiseks, mida on võimalik vaadata meie kooli kodulehel.

Selle aasta tööd teeb eriliseks veel see, et ette oli antud teema „vabadus“, mida iga õpilane enda jaoks lahti mõtestas. Näitust on võimalik külastada raamatukogus kuni 6. juunini.

Lisaks Vandra kunstieriala õpilastele osalesid väikesed keraamikahuvilised Kullo galeriis korraldatud keraamika konkurssnäitusel „Saviselid-9“. Näitusel olid ka distantsõppe ajal tehtud ussitehnikas kausikesed, vesiroosi taldrikud ja näppimistehnikas omanäolised tassikesed.

Ees ootavad veel eksamid, arvestused, kunstilaager, loomulikult kevadkontsert 3. juunil ning mitmeid muidki ettevõtmisi. Ja ikka „teisiti“.

Tundub, et see Visnapuu lausa kummitama jääv mõttemõlgutus on meie koolile saatjaks veel pikemat aega. Seda loomulikult positiivses tähenduses. Saabub ju sel aastal ka sügis meie teisiti – uues kohas, uutes ruumides, uue hingamisega. Aga sellest juba sügisel.

Toomas Toimeta
M. Lüdigi nimelise Vandra Muusikakooli direktor

OOTAME!

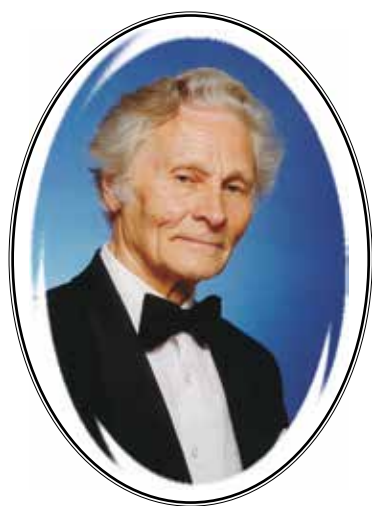
M. Lüdigi nim. Vandra Muusikakooli
UUSI ÕPILASI
2021/2022. õppeaastaks.

Ootame lapsevanemate avaldusi
muusika- ning kunstioppesse aadressil
vandramk@pparnumaa.ee
kuni 01. augustini

Tagasiside ning kinnituse vastuvõtmise kohta
saate augustikuu teisel poolel.
Muusikaõppes palume märkida
kindlasti avaldusele kaks-kolm eriala,
mida soovitakse õppida.

Lisainfo ning küsimuste korral saad helistada
telefonil 55 593 667 (direktor)
ning 58 194 074 (kunstieriala juhataja Maris)
Infot erialade kohta ning sisseastumisavalduse vormi leiad meie
kodulehelt vandramk.pparnumaa.ee

IN MEMORIAM

AKSEL ANDREKSON

jääb Vändra kultuurilukku asendamatu legendina

Aksel Andrekson
7.09.1928-1.05.2021 (92)

Aksel Andrekson sündis Tori-Seljal Ristoja talus Artur ja Hilda Andreksoni perre esimese lapsena. Peres kasvasid veel pojad Artur ja Elmar ning tütar Eva. Maast madalast tegi ta talus rasket tööd ja tundis vabanemistunnet igal sügisel, kui sai minna kooli. Aksli koolitee Vändra Keskkoolis kahjuks katkes, sest tema isa viidi 1945. aastal Siberisse ja Aksel pidi pere vanima pojana olema talus 12 aastat mehe eest väljas. Isa tuli tagasi koju 1957. aastal.

50-ndate aastate lõpupoole hakkas Aksel koos Arnold Michelisega õpetama Vändras lastele pillimängu ning sellest koostööst kasvas 1962. aastal välja Vändra Lastemuusikakool. Ta töötas pedagoogina ühel ja samal ajal mitmetes erinevates õppeasutustes.

1962-2001. a. töötas Andrekson põhikohaga algse nimega Vändra Lastemuusikakoolis, mis hiljem muudeti M. Lüdigi nimeliseks Vändra muusikakooliks. Aksel õpetas lastele akordionit, flööti ja metsasarve. Akordion oli ainuke pill, mida talle oli õpetatud, puhkpille õppis mängima omal käel. Andreksoni käe alt on sirgunud professionaalsed ja tuntud muusikud Peeter Peterson, Arvi Miido, Tõnu Künnapas, Aivi Tilk, Kalle Erm jpt.

1955-1965. a Vändra Keskkoolis muusikaõpetaja ja koorijuh. 1953-1974. a. Vändra lasteaias muusikaliine kasvataja. Akslile oli looduse poolt kingitud suurepärase klaverimänguoskus, mida ta ka aktiivselt ära kasutas ja arendas. Toredad olid tema lasteaias laululaste esinemised alevi beebide pidulikel registreerimistel.

1957-2001. a Vändra Kultuurimaja puhkpilliorkestri dirigent. Kõrgeima tunnustusena omistati orkestrile ENSV rahvakollektiivi

nimetus. Kõrghetkedel oli Vändra Kultuurimaja laval kontsertidel esinemas ligi 60 pillimeest. Ja kõik pidid olema nähtavad! Aksel kirjutas käsitsi tuhandeid noote, õpetas uusi mängijaid pilli mängima, tõi orkestrisse muusikakooli õpilased. Enamus mängijaid olid erinevatelt elualadelt, kes tulid proovidele peale päevatööd kaks korda nädalas ja paljud ei tundnud nootigi. Mängiti klassikalist muusikat ja orkester kõlas imeliselt! Tõestuseks on lindistused ERRi fonoteegis. Kuidas see oli võimalik ja millise hinnaga, teadis ainult Aksel. Vändra puhkpilliorkester oli tuntud kogu vabariigis ja välismaalgi. Kontsertidele sõideti mitme suure bussiga. See, mida ta orkestriga saavutas, oli midagi erakordset ja kuulus oma kordumatuses tollesse aega. Orkester oli Aksli õnn ja õnnetus. Üleelamisi seoses orkestrimeeste trikitamistega oli lugematu arv, kuid esinemistel võtsid kõik end kokku ja tulemus oli taas suurepärase. Rongkäikude ja paraadide mängude ilmestamiseks õpetas Aksel välja trummitüdrukud. Nendest moodustas ta ka lauluansambli, pakkumaks puhkpilliorkestri kontsertidel publikule vaheldust ja silmailu.

1952. aastast juhatas Aksel Vändra Kultuurimaja tantsuorkestrit, mille saatel sai alevirahvas laupäeviti tantsu keerutada.

Kultuurimajas töötades asutas ta ka Vändra meeskoori, mida hakkas mõne aasta pärast juhatama kolleeg Helgi Sildever.

1990 – 2000 tegutses Aksel Vändra kirikus organistina.

1991 – 2001 oli Aksel Andrekson Vändra muusikakooli õpetajate kammeransambli Salong juht. Tänu oma geniaalsele muusikaandele otsis ja orkestreeris ta ise kogu ansambli repertuaari ning kirjutas käsitsi kõik noodid

igale muusikule. Noote on tema käe alt tulnud sadade kilode viisi. Aksli meelismuusika oli Viini klassika. Salongiga esineti erinevatel üritustel, koolilõpetamistel, ballidel ja aktustel kogu vabariigis. Kutsuti mitmeid kordi ka Soome esinema. Sealhulgas osaleti Soome Vabariigi 80. aastapäeval.

Aksel esines mõnikord ka flöödisolistina, sellega seoses õnnestus tal külastada Norrat. Kultuurimajas beebide pidulikel registreerimistel (tseremoonia oli igale lapsele ja perele eraldi), hõbepulmade tähistamisel, luulekavade jm teemaõhtute esitlustel oli Aksli esitatud muusika flöödil või oreil asendamatu.

Aksel oli terve ja tugev nagu raudkivi, haiguslehel ei olnud elu jooksul kordagi. Töö ja pere kõrvalt omandas ta juba küpses keskeas kõrgema muusikalise hariduse flöödi erialal Tallinna Konservatooriumis. Ta oli läbi ja lõhki muusik, oma ala multitalent.

25.02.1956. a abiellus Aksel Virve Mägiga. Perre sündisid tütre Leelo ja Karin. Aksli ja Virve koostöö kestis 65 aastat kuni Aksli lahkumiseni.

Virve Andrekson, kes ka ise tegi õpetajatöö kõrvalt õpilastega näitemängu ja laulis, oli alati ärkvel ja ootas ära, kui Aksel tuli lõputult orkestriproovidelt ja kontsertidelt, ning pakkus tuge ja lohutas, kui abikaasal ei läinud nii, nagu ta oli mõelnud.

Aksel oli perfektsionist, nõudis palju teistelt, aga eelkõige iseendalt. Kogu logistika paikapanek tema üheksa ameti juures oli enamasti Virve õul.

2001. a. alates pühendus Aksel oma isakodu taastamisele Ristoja, kus ta toimetas kuni 2017. aasta sügiseni. Lapselapsed hindasid väga Aksli ettevõtmisi talus ja käisid tal

abiks. Kõige suurem töö maja juures oli niitmine, sest Akslile meeldis, kui maja ümbrus oli korras ja hoitud nii kaugele, kui silm ulatus.

Tütar Leelo meenutab: „Isa oli range ja nõudlik, toetas kõiki meie tegemisi ja suunas igal pool osalema. Käisime vanematega tihti igasugustel üritustel kaasas, elu oli põnev ja vaheldusrikas. Meile Kariniga meeldis tegutseda ja oleme isale väga tänulikud selle eest, et ta kujundas meis aktiivset eluhoiakut. Mõlemad olime orkestris trummitüdrukud ja laulsime ansambli. Isa pani meid mõlemad õppima muusikakooli klaveri erialal. Eks ta salamahti lootis meist muusikainimesi, osaliselt see ka täitus, sest Karin õppis laulmist ja laulis üle 30 aasta Estonia teatri kooris. Isa õpetas meid ka tööd tegema, iga-aastaselt toimetamises küttepuudega ja kartulikasvatustes mahapanekust ülesvõtmiseni oli lastel suur roll. Üks meeldejäävamaid sündmusi lapsepõlvest on see, kuidas ta meid Kariniga Vändra jões ujuma õpetas, ise kordagi vette tulemata. Ta ei olnud mitte ainult muusikaõpetaja, ta suutis õpetada kõike.“

Aksel Andreksoni on elutöö eest tunnustatud Vändra alevi kõrgeima autasuga Vändra Tungal, Valgetähe teenetemärgiga, Pärnumaa vapimärgiga, Jakobsoni nimelise medaliga, paljude au- ja tänukirjadega.

Vändralaste mälestustesse jääb Aksel õpetajana, kes suutis kõik oma õpilased panna pilli mängima, kelle esinemised nii üksinda kui mõne oma kollektiiviga olid eranditult viimase noodi ja sammuni läbi mõeldud – alati korrektsed, õpetlikud ja nauditavad.

**Aksel Andreksoni esimene flöödiõpilane
Luule Pöder
ja Õie Kuusk**

Ansambel Salong

Vändra apteegi rohutäht nr. 544 aastast 1939

Koroonaviiruse tõttu oli tänavu talvel tavaelul pidur peal. Talvel polnud vigagi, oli lund ja sai oma aias isegi suusasõitu tehtud.

Toas olles otsustasin raamaturiituliit korastada. Teadsin, et riitulis on vanaaegseid kooliraamatuid. Mõned olid ennesõjaaegsed, aga enamuse nõukogude võimu algusaastastest. Nende raamatute seast tulid päevavalgele kaks üllatust: „Liblika lend” ja „Maaleri kool”. Mõlema autor Mats Tõnisson, kes on Vändrale kuulsust toonud oma kalendrite tegemisega. Ta sai isegi hüüdnimeks Kalendri Mats. Huviga uurisin neid raamatuid ja leidsin ühe vahelt rohutähte (rohupudeli silt), mille tagaküljel on tempel kirjaga Juhat. Ed. Juhanson. Seoses selle leiuga meenus mulle aastatetagune Vändra apteegi remondilugu. Kuna remondirahad olid väikesed, siis hakkas kõik algusest peale venima. Kahe kuuga oli raha läbi ja objekt seisis järgmise aastani. 1990. a märtsi keskel olid apteegi vanad ahjud ja mittevajalikud vaheseinad lammutatud.

Ehitasime juba uut rohusegamiseks vajalikku tule- ja happekindlat ruumi spetsiaalsetest plokkidest. Äkki hakkas ümber maja kogunema inimesi, kelledest tundsin ära Paul Rohtla ja küsisin: „Mis toimub?” Tema vastus oli, et kohe tuleb siia majaomaniku järeltulija Endel USA-st. Nii oligi. Nooremapoolne mees vaatas maja, jalutas apteegi aias ja korjas mõned sinililled. Meie tegime oma tööd edasi. Pauli käest sain teada, et küllaline oli remondiga nõus ja soovis majas apteegi jätkumist. Oli veel aasta 1990. Paul jäi meiega juttu ajama ja meenutas, et Juhansonid olid teda peale Vändrast 1940. a lahkumist määranud maja hoidjaks. Sellel aastal maja natsionaliseeriti. Pauli jutu järgi oli Eduard

Juhanson olnud Vändra Tuletõrje Seltsi esimees ja aktiivne alevi seltsielu korraldaja. Ta oli kõrgelt hinnatud veel ainult kahte Vändra meest: Adolf Bergmanni ja Georg Jaansonit, nende meeste teadmiste ja oskuste poolest kõiki töid teha ja korraldada.

Meie remonditööd käisid projekti järgi. Maja keskel olnud II korruse trepi võtsime maha ja üleval olevate tubade vaheseinad lammutasime. Selle töö käigus tuli välja mingi plekkтору, mis läks poolviltu 1. korrusele. Huvipärast uurisin selle kohta Paulilt ja kuna tema oli koos perega mingi aja samas majas elanud, siis teadis ta, et selle toru kaudu räägiti alumise korruse rahvaga ja ka vastupidi. Mõned nimesid apteegimajas elanud inimestest on mul Pauli jutust veel meeles: Valve Beeren (Schuster), Endla Lõpp tütar Liiviga ja hiljem juba Vilma Eha ning perekond Jaanson. Sellega minu jutuaamine Pauliga lõppes.

1991. a sügisel jätkus Vändra apteegi nr. 100 asukohaga V. Kingissepa 52 remont. Kuna maja katus oli kehvast seisust, siis oli uue tegemine vajalik enne sisetöödele asumist. Pööning oli juba varem kaetud tulevastase lubjavõõbaga, sest selline oli nõue. Kõik oli valge ja midagi polnud näha. Vana eterniidi mahavõtmisel tuli sarikate vahelt välja üks paberisse mähitud lubjane pakk. Avasin paki ja leidsin sealt religioossed pildid. Olen vanavarahuviline ja otsustasin pildid jätta oma väikesesse kogusse. Ühe pildi tagaküljel oli kinnituse naela vahel

Vändra luteriusu kiriku poolt apteegimaja sisseõnnistamise paber aastast 1921 ja kirikuõpetaja nimi Jaan Nuudi. See paber oli vaevu loetav ja ma panin selle kodus mingi raamatu vahele, aga seda ma kahjuks üles enam ei leia. Üks huvitav ese, mis oli lubjaga üle lastuna väikeste vihtade all, tuli veel päevavalgele. Ravimtaimede kimpu all oli droogi jahvatusveski.

Katus sai peale ja see jäigi meie viimaseks tööks apteegis, sest Eesti oli taas vabaks saanud ja maja kuulus tagastamise nimekirja. Meeles on veel maja lõunapoolses otsas asunud ilusate värviliste klaasidega veranda. Siinpool asus ka kunagi lasteraamatukogu. Kunagi nii ilus ja uhke hoone seisis üle 10 aasta tühelt ja hävis tules 18.03.2006. a. Selline kurb ja traagiline lugu selle apteegiga. Vändras on olnud veel Aabrami apteek ja Kalmarul samuti.

Ajaloo huviliseks uurisin Eduard Johansonit elukäigu kohta veel täiendavalt materjale Hiie Piirsalu raamatust „Vändra kildudest kokku kogutud” ja Janno Holstingu raamatust „Tuntud nimesid Vändra minevikust”. E. Juhanson on olnud Vändra Gümnaasiumis joonistusõpetaja ja kujundanud 1926. a juunis I lennu lõpumärgi kavandi. 1940. a läks ta tööle Pärnu-Jaagupi apteeki. Järgmise aasta 21. juulil tulid kaks relvastatud meest ja lasid E. Johansonit oma korteris maha. Ta on maetud Vändra kalmistule.

See meenutuslugu on väike panus Vändra ajaloos. Pildid kingin Vändra kirikule tagasi. Jääb veel küsimus, mis saab meie alevi tühelt seisvatest majadest. Neid tuleb aina juurde. Milline saatus neid ootab?

Rein Aas
mai 2021

Teadmiseks kergliikuriga liiklejale

Eelmise aasta sügisel liiklusseaduse muutmise seadusega reguleeriti elektritõukerataste ja teiste kergete elektrisõidukite kasutamist. Koos seadusemuudatusega võeti kasutusele ka uus sõidukite kategooria – kergliikur. Kergliikuri kategooriasse kuuluvad elektrilised tõukerattad, elektrilised rulad, tasakaaluliikurid ja nn monowheelid. Kõik kergliikurid on mõeldud ühe inimese ilma istekohata vedamiseks.

Kõige sagedamini tuleb politseil eraldi tähelepanu pöörata juhtumitele, kus elektritõukerattaga sõidab korraga kaks inimest. Sellistes olukordades oleme sõitjatele selgitanud, et elektritõukeratas on mõeldud kasutamiseks ainult ühele inimesele ning kahekesi sellega sõita ei ole lubatud. Teine tihti esinev rikkumine on kaitsekiivri puudumine. Vastavalt kehtivale seadusele peab alla 16-aastane kergliikuri juht kandma kiivrit. Soovitame kiivrit kanda ka täiskasvanutel, sest õnnetuse korral võib kiivri päästa rasketest vigastustest.

Sarnaselt jalgratturitele tuleb ka kergliikuri juhil pimedal ajal või halva nähtavuse korral kasutada valgustust – ees olevat valget tuld ja taga punast tuld. Kergliikurid on varustatud nii esi- kui ka tagatulega ning oranžide helkuritega külgedel. Paraku unustavad sõitjad pimedas tihtipeale tuled sisse lülitamata. See seab ohtu nii kergliikuri juhi kui ka teiste liiklejate turvalisuse, sest sõiduki juhtidel ja jalakäijatel ei ole võimalik pimedas lähenevat kergliikurit eemalt märgata. Nii väheneb kõigi liikluses osalejate reageerimisaeg ning suureneb oht õnnetuseks.

Kuna kergliikuritega sõidetakse kõige enam soojade ja päikesepaisteliste ilmadega, siis paneksime kõigile kergliikuri juhtidele südamele, et autoteed ületades ei ole kergliikuri juhil sõiduki juhi suhtes eesõigust, välja arvatud juhul, kui kergliikuri juht ületab ülekäigurajal või ülekäigukohal sõiduteed,

millele sõiduki juht pöörab. Samuti tuleb arvestada sellega, et päike võib pimestada sõiduki juhti, mistõttu pikeneb juhi reaktsiooniaeg. Sõiduteed ületades peab kergliikuri juht vähendama kiirust ja olema väga tähelepanelik, et vältida hooletuse tõttu ohtlikku liiklusolukorda sattumist.

Liikleme kõik koos turvaliselt!

Natalija Karelina noorsoopolitseinik
Alar Abel piirkonnapolitseinik
Janek Saharenko piirkonnapolitseinik

KERGLIIKURITELE KEHTIVAD REEGLID:

- Suurim lubatud sõidukiirus kergliikuril on 25 km/h.
- Kergliikurit kõnniteel parkides peab jääma jalakäijale vähemalt 1,5m laiune käiguriba.
- Alla 16-aastane kergliikuri juht peab kandma kiivrit. Politsei soovib kiivrit kanda kõigil, ka täiskasvanutel, sest õnnetuse korral võib see päästa rasketest vigastustest.
- Sõiduteega liikumise kohale mööda jalgteed, kõnniteed, jalgratta- ja jalgteed või jalgrattateed lähenev kergliikuri juht peab vähendama kiirust ning ületama sõidutee jalakäija tavakiirusega.
- Ülekäigurajal või ülekäigukohal võib sõidutee ületada kergliikuriga sõites, kuid kergliikurijuhil ei ole sõiduki juhi suhtes eesõigust, välja arvatud juhul, kui kergliikuri juht ületab ülekäigurajal või ülekäigukohal sõiduteed, millele sõiduki juht pöörab.
- Kergliikuriga tohib sõita: jalgrattarajal, jalgrattateel, jalgratta- ja jalgteel, jalgteel, kõnniteel. Kui selline tee või teosa puudub või selle seisukorra või liikluse olukorra tõttu on seal sõitmine oluliselt raskendatud, tohib kergliikuriga sõita sõidutee parema äärel lähedal või teepeenral.
- Kergliikuri juht peab vahetus läheduses olevast jalakäijast möödumisel sõitma kiirusega, mis ei erine oluliselt jalakäia kiirusest ja mis võimaldab jalakäijast ohutult mööduda.
- Kergliikuril peab olema töökorras pidur või pidurdamist võimaldav süsteem, tasakaaluliikuril iseeneslikku liikumist takistav seade, signaalkell, välja arvatud juhtrauata kergliikuril, ees valge ja taga punane ning külgedel kollane, punane või valge helkur või tuli, välja arvatud juhtrauata kergliikuril.

PÄÄSTEAMET

• 1. mail kell 20.17 teavitati päästjaid põlengust Põhja-Pärnumaal Libatse külas. Puidukuivatusahi ajas välja valget suitsu ning ahju väline soojustus, osaliselt põrand ja plekksein süttisid põlema. Päästjad kustutasid põlengu.

• 5. mail kell 21.14 teatati häirekeskusele laadurtraktori põlengust Põhja-Pärnumaa vallas Sikana külas. Päästjad kustutasid kõrvalisel teel asunud kopplaaduri põlengu kell 21.37. Traktorist lekkinud hüdroõli kogumiseks paigaldasid päästjad masina alla kogumisvannid. Omanik tegeles traktori ära transportimisega ise edasi.

PÄRNU-JAAGUPI LASTEAIAS TÖÖTAJAD HOIAVAD KURJA HAIGUSE LASTEST EEMAL

Elame kogu maailma vallutanud viiruse mõju all. Inimesi haigestub ja sureb üle kogu maailma. Kui varem väideti, et haiguslik viirus lapsi ei puuduta, siis nüüd näitab tegelikkus muud ja sellega tuleb arvestada. Õnneks Pärnu-Jaagupi lasteaias on võetud tarvitusele kõik soovitud ja nõudmised, et väikseid kodanikke kaitsta. Ruume pestakse sagedamini, tubasid tuulutatakse regulaarselt, toitu valmistatakse suurema toiteväärtusega ja sisu arvestades. Lastega jalutuskäigud toimivad regulaarselt, kuid vastavalt olukorra nõudmistele ja vajadustele. Möödunud lähedale lastele ei lubata ja gruppi hoitakse eemale rahvarohketest kohtadest. Seega, ka raskel ajal saab hakkama, kui me ise püüame. Lasteaia töötajad Pärnu-Jaagupis teevad kõik selleks, et naeratus laste näolt ei kaoks ja viirusel pole nende hulka asja.

Henn Lahesaare

PEREMEHEHU EHTISE HÕIVAMISE TEADE

Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus teatab, et on Põhja-Pärnumaa Vallavalitsuse 25.05.2021 korralduse nr 144 alusel algatanud Vändra alevi Pargi tn 24 asuval jätkuvalt riigi omandis oleval maal (63801:001:0643) asuva elamu ja kuuri peremeheteks tunnistamise ja hõivamise menetluse.

Pärnu rajooni RSN TK 31.07.1986 otsusega nr 294 kinnitati Vändra alevi Pargi tn 24 asuva elamukrundi andmine Lips Leole (sünniaeg 31.01.1948), kes on viimane teadaolev maakasutaja ja hoonete püstitaja.

Vastuväiteid ehitise peremehetuse või selle kohaliku omavalitsuse poolt hõivamise kohta palume esitada kirjalikult kahe kuu jooksul käesoleva teate avaldamisest Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele, aadressil Pärnu-paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond, 87701; e-post vald@ppnumaa.ee

VÄNDRA LASTEAED

ootab tööle oma tegusasse kollektiivi

ÕPPEALAJUHATAJAT (1,0)

ERIPEDAGOOG/ LOGOPEEDI (1,0)

ÕPETAJAID MÜRAKARU MAJJA (1,0)

tööle asumisega 30.08.2021. aastal.

Sobiv kandidaat

- vastab kvalifikatsiooninõuetele
- on positiivse ellusuhtumisega
- on hea suhtlemis- ja eneseväljendusoskusega
- on otsustus-, analüüsi- ja koostöövõimeline
- on digipädev, loov ja paindlik

Omalt poolt pakume

- sõbralikku kollektiivi ja meeleolukaid ühisüritusi
- enesetäiendamise- ja arenguvõimalusi
- võimalust rakendada oma ideid
- paindlikkust

Lisaks pakub omavalitsus

- kui sa oled kuni 28-aastane, vastad kvalifikatsioonile ning registreerid enda elukohaks Põhja-Pärnumaa, maksab vald 2 aastat igakuiselt 300 eurot lisatasu.

Saada hiljemalt **2. juunil** 2021 avaldus, CV ja haridust tõendavad dokumendid märgusõnaga „konkurss“ Spordi 5, Vändra, 87701, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnumaa või jaana.novikov@ppnumaa.ee. Lisateave telefonil 5330 2992

VÄNDRA LASTEAED VÄGA OOTAB SIND!

**Vändras ja selle lähipiirkonnas
muru niitmine ja trimmerdamine.**

Tel 5086 784

**Ohtlike puude langetamine
Tel 5687 1322**

Rinnavähi sôeluuring

Koostöös Eesti Vähiliiduga teostab SA Viljandi Haigla rinnavähi sôeluuringut

**Vändra
Konsumi parklas
09.06-10.06.**

**Pärnu-Jaagupis on
mammograafia buss
15.06-16.06.**

**Registreerimine
E-R kell 8-16
telefonil 600 3155**

MITMESUGUST

Sanitaartechnika kauplus üle Eesti E-POOD

www.dr-sanitaartechnika.ee
Pumbad kaevu, WC-potid, segistid, valamud, radiaatorid. D.R. Sanitaartechnika kaup kulleriga. Lembitu 6, 50406 Tartu, tel 740 9142

Koristan Teie territooriumi risustavast **vanarauast**. Viin ise ära. Hind kokkuleppel. Tulen kohale iga ilmaga.
Tel + 372 5851 7174

KINNISVARA

OÜ Sallu J. S. **ostab metsakinnistuid ja raieõigust**. Küsi pakumist jaak.soosalu@gmail.com tel 506 1817 või 516 8928

OÜ Vändra **ostab ja rendib põllumaad**. Info tel 506 0938, 510 9008, vandra@agron.ee

EELK Vändra Martini Kirikus

• Jumalateenistused pühapäeviti kell 11

• Kalmistupüha jumalateenistus armulauaga kirikus 23. juunil kell 11

Õpetaja Ants Kivilo
tel 5396 0574

EELK Pärnu-Jakobi koguduse teated

- 06.06 14.00 Jumalateenistus armulauaga
- 13.06 14.00 Jumalateenistus armulauaga
- 20.06 14.00 Jumalateenistus armulauaga
- 24.06 12.00 SURNUAIAPÜHA PÄRNU-JAAGUPI KALMISTUL
- 27.06 14.00 Jumalateenistus armulauaga

Koguduse kantselei avatud T, K 10.00 - 14.00. Kantselei tel 44 64 650, 54516999

Diakoni vastuvõtt kolmapäeviti 10-11 või kokkuleppel 54516999

Sekretär Sigrid Reimets
Kalmistuvaht Aira Safronov
+372 53964729

Hooldajaõpetaja Kristiina Jõgi
+372 5300 7075

Diakon Jane Vain
+372 5451 6999

Mälestame

VAHUR NÕMMESTE
28.01.1936 – 24.04.2021

KALLE KUSTAA LEHTINEN
17.05.1937 – 24.04.2021

HELDUR LAIDNA
13.10.1959 – 26.04.2021

TIJU UIBO
17.04.1951 – 28.04.2021

AKSEL ANDREKSON
7.09.1928 – 1.05.2021

ASBE TILK
24.03.1930 – 14.05.2021

ELGI KESKVA
30.03.1934 – 4.05.2021

JOHANNA TOMINGAS
11.05.1930 – 8.05.1921

Seal, kus sulgub eluraamat,
algab mälestuste maa...

Südamlik kaastunne
õpetaja Virve Andreksonile
abikaasa

AKSEL ANDREKSONI
kaotuse puhul.

1980. a Vändra keskkooli lõpetajad.

Avaldame sügavat
kaastunnet kalli abikaasa,
isa ja lähedase
VAHUR NÕMMESTE
kaotuse puhul.

Sugulased Vändrast
ja klassikaaslane Väino

Igavesse rahuriiki
lahkunud meie koguduse
endist organisti

AKSEL ANDREKSONI
mälestab ja
avaldab kaastunnet lähedastele

EELK Vändra Martini Kogudus

Kevadtuulte ja linnulauluga läksid Sa teele,
hea mälestus Sinust jääb meelde...

Siiras kaastunne Virve perele
kalli abikaasa

AKSEL ANDREKSONI
lahkumise puhul.

Perekonnad Juhansoo ja Mitt

Kõigist ilutütreist pühim,
nõiduslikem oled sa,
nagu sügav vetemühin,
nõnda voogad, muusika!
N. Byron

Mälestame M. Lüdigi nim
Vändra Muusikakooli
kauaaegset,
oma tööd suure
pühendumusega teinud ja
õpilaste poolt lugupeetud
akordioni-, metsasarve ja
flöödiõpetajat,
ansambel Salong asutajat
ja juhti

AKSEL ANDREKSONI
Südamlik kaastunne Virvele
ja tütardele perekondadega.

Astrid Järvesalu, Arne Pöder
ja Imbi Orav

Õnne ja tervist, sünnipäevalapsed!

ENDEL KODASMA	12.06	97
SALME SINIORG	29.06	96
MAIMU KODASMA	1.06	93
AINO KRÖÖNSTRÖM	18.06	93
HERMINE KAIK	16.06	92
ELVI LILLEMÄA	2.06	91
ALMA PAHKOJEVA	3.06	91
LEIDA LELBRET	3.06	90
LINDA ENDRIKSON	25.06	90
MILVI KIISK	26.06	90
LAINA RATASSEPP	2.06	85
MINDA SELISTE	4.06	85
MARE PÄRTEL	11.06	85
VELLO TOOMPALU	19.06	85
AIN REINUP	23.06	85
EEVI-AALI MAISTE	27.06	85
ELVE TAMVERE	10.06	80
MILVI ROOSME	16.06	80
HEINO MUTT	27.06	80
MIRME LIIBERT	4.06	75
SILVI SAMMAL	6.06	75
JÜRI JANUSCHKEVITŠ	22.06	75
VALENTIINA MIIL	25.06	75
MARIANNE KUIK	2.06	70
MARIANNA LUHTJÄRV	3.06	70
KARL ORLIK	7.06	70
TÖNU HOMMUK	11.06	70
UNO PAAVEL	12.06	70
LIA KRUUSMANN	16.06	70
VASSILI PUŠKIN	17.06	70
MALLE KALJULAI	19.06	70
VELI MATTI ITKONEN	21.06	70
LEILI PÄRNIK	30.06	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Kaisa ja Andres Haava perre sündis
26. aprillil tütar Adeele Haav.

Kätlin Peitre ja Kenno Koitmaa perre
sündis 4. mail poeg Ruudi Koitmaa.

Katre Randlahti ja Hanno-Herbi Heibre
perre sündis 9. mail tütar
Hanna-Heli Heibre.

Muusikute fond PLMF ja EELK Vändra Martini kogudus esitlevad

20.06 2021 12.30
Vändra Martini Kirik
HINGEMUUSIKA

OKSANA SINKOVA flööt
LIIS JÜRGENS harf

Kavas: Bach, Piazzolla
Kangro, Tuür

Vaba annetuse koguduse heaks!

www.plmf.ee

NUTA või NAERA!
Telestuudio, kuulus külaline, ja kõik väljub kontrolli alt
Komöödia kahes vaatuses

Brigitte Susanne Hunt **Henrik Normann**

Neljapäeval, 15. juulil
kell 19.00 Vändra pargis
Täispilet 19€
Sooduspilet 17€

Piletid: Piletitevi, Piletimaailm, Circle K, kohapeal
Sooduspiletid: pensionärid, tudengid, õpilased. Eelmüügist odavam.

EELTEADE!

VÄNDRA JAANITULI TOIMUB 19. JUUNIL PARGIS

TÄPSEM INFO SELGUB SÜNDMUSE LÄHENEDES

Kino Vändra kultuurimajas

- REEDE, 4. juuni
kell 19.00 „Eesti matus“ (komöödia)
 - PÜHAPÄEV, 6. juuni
kell 14.00 „Eesti matus“ (komöödia)
 - NELJAPÄEV, 10. juuni
kell 19.00 „Eesti matus“ (komöödia)
 - PÜHAPÄEV, 13. juuni
kell 14.00 „Raya ja viimane lohe“ (animatsioon)
kell 17.00 „Eesti matus“ (komöödia)
 - KOLMAPÄEV, 16. juuni
kell 14.00 „Raya ja viimane lohe“ (animatsioon)
 - PÜHAPÄEV, 27. juuni
kell 20.00 „Kiired ja vihased 9“ (märul)
 - KOLMAPÄEV, 30. juuni
kell 20.00 „Kiired ja vihased 9“ (märul)
- Kino piletihind 5 €;
õpilane, pensionär 4 €
Kinokavas võib tulla muudatusi!

VÄNDRA RAAMATUKOGU NÄITUSESAALIS

10. juunist kuni 27. augustini
TALUTOOLIDE NÄITUS.

Näitus annab ülevaate meie kohaliku talumööbli kujunemisloost Euroopa suurstiilide taustal. 19. ja 20. sajandist pärit talutoolid visandavad kujukalt eeskujusid, mis sageli pärinesid just mõisas ja kohalikus kirikuruumis nähtust. Näitusel olevad toolid peegeldavad käsitööoskusi ja ilumeelt, mis kujundasid meie ajaloolisi taluinterjööre 19. ja 20. sajandil.

Ekspositsioonis olevad toolid on Enn Tedre ja Pille Suurna erakogust.

LIPU-MASTID KUNI JUUNI LÖPUNI 10% SOODSAMALT

Igaühel on õigus
heisata Eesti lipp
365 päeva aastas!

DOONORIPÄEV

1. JA 15. JUUNIL
VÄNDRA KULTUURIMAJAS
KELL 09.00-11.30

TULE JA ULATA ABIKÄSI!

PS. Kaasa võtta isikut tõendav dokument
Lisainfo 4473 263

SA PÄRNU HAIGLA
VEREKESKUS

Võtan vastu tellimusi
TOIDUKARTULITELE
Kojuvedu.

Tel 52 05 578
Silver

WenTextil oü, Kalda 3, Vändra.
Tel. 44 67 054
www.wentextil.ee
myyk@wentextil.ee

Autoistmekatted

Poroloon- ja vedrumadratsid

Mööbli katteriide vahetus

Täpsem info
ja personaalne
pakkumine:
mastid@hobesolg.ee

Tel 5565 5001
5565 5002

www.hobesolg.ee